GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 170. Mercurĭ, 30 Iulie (11 Augustŭ.) 1886.

Braşovŭ, 29 Iulie 1886.

Ministrulŭ-preşedinte Tisza s'a reîntorsŭ dela Ischl. Ce a adusŭ elŭ de acolo spre mulcomirea opiniunei publice maghiare multŭ agitate?

Deocamdată se ţine secretŭ resultatulŭ audienţei d-lui Tisza la Maiestatea Sa. Totŭ ce se vorbesce despre ea se póte resuma în câteva cuvinte.

Ceva, se ḍice, se va întêmpla în curêndŭ pentru liniştirea „opiniunei publice“. Maiestatea Sa va asista în 30 a lunei curente la punerea petrei fundamentale a casarmei cavaleriei în Peşta ér în 2 Septemvre n. va lua parte la serbarea revindicării cetăţii Buda. Cu acéstă ocasiune, se asigură, monarchulŭ va accentua în modŭ solemnelŭ neturburata bună înţelegere între corónă şi naţiune, severşindŭ astfelŭ *„actulŭ de liniştire“* ce s'a pusŭ în perspectivă.

Comunicatulŭ oficiosŭ privitorŭ la călĕtoria d-lui Tisza la curtea regală se termină cu observarea laconică, dér plină de cuprinsŭ: „Se înţelege, că nisce evenimente sensaţionale nu sunt de a se aştepta.“

Va sĕ ḍică cu alte cuvinte: la festivităţile amintite monarchulŭ nu va accentua nimicŭ, ce nu ar fi accentuatŭ şi în alte împrejurimĭ, décă adecă n'ar fi esistatŭ de locŭ afacerea Ianski şi nu s'ar fi ţinutŭ nicĭ unŭ meetingŭ maghiarŭ de protestare.

Intr'o corespondenţă inspirată dela Pesta, către „Neue freie Presse“, se ḍice că simpla anunţare, că se va întêmpla ceva spre liniştirea opiniunei publice, a avutŭ unŭ efectŭ mulcomitorŭ usupra tuturorŭ cercurilorŭ politicilorŭ moderaţĭ. Mai aveau óre şi cei moderaţĭ lipsă de liniştire, după ce se constată că nu ei au arangiatŭ meetingulŭ nicĭ „opiniunea publică“ n'au aţîţat'o?

Nu ne mirămŭ nicĭdecum décă arangiatorii şi aţîţătorii adevĕraţĭ nu suntŭ mulţumiţĭ cu o astfelŭ de soluţiune a „crisei“. Nu potŭ fi satisfăcuţĭ décă se asigură, că din „neînţelegerile ḍilelorŭ trecute“ a eşitŭ intactă „relaţiunea şefului cabinetului către corónă“.

Oposiţiunea maghiară tocmai contrarulŭ l'a aşteptatŭ, ca ministrulŭ-preşedinte sĕ fiă silitŭ a se retrage luptândŭ contra „cercurilorŭ influinte“ ale armatei. D-lŭ Tisza însĕ a preferitŭ a nu „trage consecinţe mai serióse din situaţiune“ şi a nu-şĭ da demisiunea, pentru că nu se gândea nimenĭ a-i da satisfacţiunea dorită de arangierii demonstraţiunilorŭ.

Mai multŭ atinsŭ de acéstă precauţiune a d-lui Tisza pare a fi comitele Apponyi, care a speratŭ că va ĵfi chiămatŭ a înlocuì pe d-lŭ Tisza. Séu décă nu a speratŭ elŭ, au speratŭ partisanii sĕi, ceea ce se vede din limbagiulŭ ce-lŭ pórtă organulŭ apponyistŭ „Budapester Tagblatt,“ care ḍice cu privire la călĕtoria ministrului-preşedinte între altele:

„Pentru Ungaria tótă afacerea şi aḍĭ după întórcerea d-lui Tisza stă, lucru durerosŭ, totŭ aşa precum a statŭ înaintea călĕtoriei lui la Ischl. Véḍa Ungariei a suferitŭ o grea lovitură şi „partida militară“ vienesă triumféză. Datoria ministrului-preşedinte ungurescŭ ar fi fostŭ de-a lupta în contra acestei clice reacţiunare şi séu sĕ fi învinsŭ, séu sĕ fi căḍutŭ. In lupta lui contra aşa numitei „camarille“ tótă Ungaria l'ar fi sprijinitŭ, dér elŭ nu numai că n'a luptatŭ acésta luptă, ci ce e mai multŭ — „precauţiunea e partea cea mai bună a vitejiei“ — a încungiuratŭ lupta. Nicĭ că a doritŭ sĕ încerce décă va puté învinge pe inimicii puternicĭ ai Ungariei în Viena, ci înainte de tóte a voitŭ sĕ rĕmână ministru.“

„Vomŭ aştepta“,—continuă „Bud. Tagbl.“, — sĕ vedemŭ ce va ḍice la acésta ţéra, parlamentulŭ şi partida guvernului, carĭ au fostŭ mângăiaţĭ cu speranţa că li se va da „satisfacţiune“. Orĭ dóră crede cineva că d. Tisza va surprinde pe amicii sĕi cu vestea îmbucurătóre, că a sciutŭ se însufle unorŭ anumite cercurĭ ale armatei respectŭ dinaintea legilorŭ pactului, că a restabilitŭ reputaţiunea vĕtămată a Ungariei şi a câştigatŭ patriei nóstre gloriă şi onóre? Cine va mai fi aḍĭ aşa de nebunŭ sĕ crédă asemenĭ lucrurĭ?“...

In faţa acestorŭ plângerĭ ale oposiţiunei, organulŭ d lui Tisza, care prin articulii sĕi vehemenţĭ a fostŭ produsŭ atâta amărăciune în cercurile armatei, vine acum şi esclamă cu emfasă:

„O spunemŭ cu capulŭ rădicatŭ şi cu deplină firmitate, că dintre tóte forţele deciḍătóre ale Ungariei, nicĭ una nu s'a atinsŭ de puterea monarchiei, de armata séu de pacea ei internă, şi ca şi când amŭ fi fostŭ uşuraţĭ de-o mare greutate, privimŭ, în ora întrevederei monarchilorŭ în Gastein, la încheierea erei fatalelorŭ neînţelegerĭ în Ungaria“.

Din tóte resultă clarŭ şi limpede importantulŭ faptŭ că multŭ accentuata „preponderanţă“ a Ungariei în monarchiă a începutŭ sĕ mérgă calea racului. D-lŭ Tisza rĕmâne la putere, dér legenda despre atotputernicia lui a dispărutŭ.

Cehii şi afacerea pactului.

Organulŭ cehicŭ alŭ „Cesky Club“-ului, „Hlas Naroda“, se îndreptă în contra articulelorŭ foilorŭ ungurescĭ în afacerea pactului şi ḍice:

Deşi deputaţii cehĭ suntŭ gata a da totdéuna statului ce e alŭ sĕu, totuşĭ nu potŭ sĕ trécă cu vederea, că asupra intereselorŭ acestui statŭ n'au sĕ decidă Ungurii singurĭ, ci că Cisleithania e unŭ factorŭ de aceeaşĭ valóre şi importanţă ca Ungaria şi că deputaţii cehĭ au faţă cu alegĕtorii lorŭ îndatorirea, ca sĕ lucreze în mod demn într'acolo, ca sĕ se corespundă trebuinţelor Austriei şi celor ale îngustei lorŭ patrie. Deputaţii cehĭ sciu şi au şi lucratŭ totdéuna ţinêndŭ sémă de aceea, că noi (Cehii) nu suntemŭ singurĭ aci, dér ei sciu şi aceea, că maioritatea are dreptulŭ a vorbi şi a lucra în numele statului, şi că cererile poporului cehŭ, anume interesele industriaşilorŭ de zaharŭ cadŭ totŭ aşa de greu în cumpĕnă, ca şi interesele poporului maghiarŭ, care încă nu face singurŭ poporaţiunea totală a ţĕrilorŭ coronei lui Stefanŭ, séu spre esemplu interesele rafinerilorŭ de petroleu ungarĭ, cărora guvernulŭ ungurescŭ le oferă o progresare ce nu se unesce cu interesele monarchiei. Scimŭ fórte bine, că Ungurii n'au sĕ tracteze cu „societatea“ cehă, dér... sĕ fiă cunoscutŭ, că societatea cehă însemnéză ceva mai multŭ în parlamentulŭ cisleithanicŭ, decâtŭ societatea română séu slovacă în dieta ungară, şi că unŭ parlamentŭ austriacŭ fără societatea cehă nu se póte cugeta. Şi tocmai de aceea, fiindcă acesta séu acelŭ guvernŭ austriacŭ trebue sĕ se socotéscă cu „Cesky Club“, nu póte trece la ordinea ḍilei peste cererile lui, apoi oricâtŭ de pateticŭ şi unisonŭ arŭ vesti tóte foile oficióse, că în tractările pactului nu se póte schimba nicĭ o iotă.

Conflictulŭ dela graniţă.

Unŭ Martorŭ ocularŭ comunică fóiei „Pesti Hirlap“ următórele cu privire la conflictulŭ dela graniţă lângă Orşova:

La 1 Augustŭ st. n. către şepte óre séra, comandantulŭ de graniţă română dela Verciorova trimise două strĕjĭ la graniţa nóstră, cam la 100 paşĭ departare de teritoriulŭ ungarŭ. Comisarulŭ vamalŭ Koller i-a invitatŭ sĕ se departeze; nevrêndŭ ei a da ascultare, a trimisŭ şi elŭ două strĕjĭ, aşa că-i despărţea numai o îngustă potecă. In acelaşĭ timpŭ comisarulŭ făcŭ arătare în Orşova. Solgăbirĕulŭ Paulovicĭ se duse la faţa loculuĭ şi invită pe comandantulŭ română a retrage straja. Acestŭ din urmă se referì la ordinulŭ colonelului sĕu şi declară că nu póte îndeplini acéstă cerere. Solgăbirĕulŭ Paulovicĭ declară atuncĭ că va lua mĕsurile necesare.

In diminéţa ḍilei de 2 Augustŭ se repetară aceléşĭ scene. La ora 10 diminéţa, comandantulŭ română presintă două depeşĭ prin care i se ordonă sĕ se manţiă teritoriulŭ ocupatŭ. Solgăbirĕulŭ îi atrase din nou atenţiunea, că procederea sa implică o călcare a unei înţelegerĭ internaţionale la care numai de aceea n'a rĕspunsŭ cu armele, deórece elŭ stândŭ pe têrêmulŭ legii voiesce se evite o vărsare de sânge până la estremŭ. Comandantulŭ română se provocă la calitatea sa de soldatŭ şi nu se mişcă din locŭ. Intr'aceea apărură la faţa locului colonelulŭ română comandantŭ în Turnu-Severinŭ şi comandantulŭ de corpŭ contele Degenfeld din Timişióră. Solgăbirĕulŭ se duse pe teritoriu română la Verciorova; parlamentarea de până acumŭ se făcuse pe teritoriulŭ ungarŭ, şi invită pe colonelulŭ de a retrage mĕsura care vatĕmă teritoriulŭ limitrofŭ, arĕtândŭ în acelaşŭ timpŭ neapăratele urmărĭ seriose ale procederei sale. Dér şi colonelulŭ română se puse pe stadiulŭ ocupaţiunei, se referì la guvernulŭ română, ale cărui disposiţiunĭ elŭ ca soldatŭ nu e chematŭ a le critica. In timpulŭ acestei parlamentărĭ, începŭ a se produce o mişcare pe insula Ada-Kale. Comandantulŭ de corpŭ, contele Degenfeld, se afla în intervalulŭ acesta în birtulŭ »la ballon« care se afla la graniţă, şi artileria insulei înaintă zuruind cu tunurile spre partea rĕsăritênă a insulei, îndreptândŭ gurele spre Verciorova. Oficerii românĭ urmăriră cu atenţiune aceste mişcărĭ ale garnisónei nóstre de pe insulă şi la ora 6, séra, colonelulŭ română presintă solgăbirĕului Paulovicĭ o depeşă prin care guvernulŭ română ordonă soldaţilorŭ ocupătorĭ retragerea, rĕmâiênd ca cestiunea acésta se fiă regulată pe cale diplomatică. Cu acésta s'a restabilitŭ statu-quo ante.

Spre a înţelege mai bine conflictulŭ dela graniţă servéscă cele următóre: Lângă Vĕrciorova se află valea Bahna şi părăulŭ cu acelaşŭ nume, care încă de pe timpulŭ când România se găsia sub suzeranitatea turcă s'a desemnatŭ ca graniţă între România şi Ungaria, respective a graniţei militare de mai nainte. Părăulŭ Bahna curgea mai micŭ înainte pe acolo unde se află acum stâlpii de graniţă ungarĭ. In cursulŭ timpului părăulŭ şi-a părăsitŭ albia, mâncândŭ în acelaşŭ timpŭ o limbă de pămêntŭ din teritorulŭ română pe o întindere în lungime şi lăţime de vre-o sută paşĭ, mărindŭ cu acésta teritorulŭ de dincóce. Românii susţinŭ decĭ că graniţa ar fi acolo pe unde curgea părăulŭ Bahna mai nainte, pe când de partea cealaltă se susţine, că părăulŭ însuşĭ formézǎ graniţa. Fixarea unei linii de demarcaţie pare necesară spre a se pune capĕtŭ neînţelegerilorŭ.

Cu privire la încălcarea graniţelorŭ dela Orşova, „Arad es Vidéke“ scrie că este adevĕratŭ că 100 de „Valahĭ“ înarmaţĭ au încălcatŭ unŭ teritoriu de vre-o 30 metri pătraţĭ, dér tóte faimele acele, carĭ vorbeau despre nescarĭ conflicte sângeróse, suntŭ cu totulŭ neadevĕrate. „Valahii numai o nópte au petrecutŭ în jurulŭ Orşovei, umplândŭ de spaimă pe locuitorii acelei regiunĭ, şi diminéţa s'au depărtatŭ fără nicĭ o vĕrsare de sânge. „Nemzet“ încă ḍice că nu s'a întêmplatŭ vĕrsare de sânge. „Pester Lloyd“ amenință şi nu vré sĕ crédă scirea, că soldaţii românĭ au trecutŭ graniţa făcêndŭ eserciţii.

SCIRILE ḌILEI.

Ministrulŭ-preşedinte Tisza s'a întorsŭ dela Işl în Pesta. In trecerea sa prin Viena a conferitŭ cu ministrulŭ de esterne Kalnoky şi apoi cu noulŭ comandantŭ de corpŭ, generalulŭ de cevaleriă Pejacsevics.

—x—

In afacerea Edelsheim-Gyulay, congregaţiunea comitatului Somogy a luatŭ, la propunerea lui Carolŭ Szalay, hotărîrea sĕ petiţioneze la guvernŭ şi la dietă, »pentru ca naţiunea sĕ fiă liniştită şi drepturile ei chezăşuite.« De asemenea într'o conferinţă ţinută în Aradŭ de representanţĭ din tóte partidele s'a luatŭ unanimŭ hotărîrea, ca în adunarea generală a comisiunei municipale orăşenescĭ, ce se va ţine în acéstă lună, sĕ se aducă o propunere în sensulŭ, ca adunarea generală sĕ adreseze dietei o petiţiune, care sĕ esprime dorinţa d'a

..tisfacţiune simţămintelorŭ vătĕmate ale naţiunei ..me printr'o resolvare, care sĕ ofere ocasiunea, ca ..ata sĕ inveţe a respecta constituţiunea ungară şi instituţiunile ei. Adunarea poporală nu se mai ţine.

—x—

Unŭ credinciosŭ creştinŭ din Batizŭ a lăsatŭ cu ocasiunea morţii sale 40 fl. v. a. preotului gr. cat. de acolo, ca în preţulŭ acelora sĕ-i oficieze 40 de slujbe pentru mântuirea sufletului. Indată ce s'a auḑitŭ despre acésta, aprigii „patrioţĭ« au poftitŭ sĕ li se dea 10% ca contribuţiune statului. Astfelŭ din cei 40 fl. s'au sustrasŭ 4 fl. v. a. pentru dare. — Va sĕ ḑică nicĭ sufletulŭ nu şi-lŭ mai póte creştinulŭ mântui, décă nu dă pentru acésta şi statului dare! O Dómne, câtă civilisaţiă!

—x—

Ministerulŭ ungurescŭ a încunosciinţatŭ comuna orăşenésca Pojunŭ, că fabricei de cartuşe d'acolo G. Roth i s'a încuviinţatŭ sĕ trimétă pe la Orşova guvernului românŭ trei milióne de cartuşe cu glonţŭ de puşcă.

—x—

In Szabadka a apărutŭ o broşură în formă de „scrisóre deschisă din Szabadka“ adresată deputatului Ludovicŭ Mocsary. Autorulŭ cere reforma învĕţământului elementarŭ din Szabadka, »deórece interesele de cultură ale Sĕrbilorŭ patrioţi de confesiune catolică suferŭ în specialŭ prin aceea, că instrucţiunea în Szabadka se dă de învĕţătorĭ ungurĭ, carĭ nu se potŭ înţelege cu copii ce vorbescŭ numai sĕrbesce.« — Nu înţelegemŭ de ce Sĕrbii sĕ nu'şĭ facă o scólă în care sĕ'şĭ inveţe copii în limba mamei lorŭ!

—x—

S'a constatatŭ filoxera în Hegyköz St. Miclăuşiu comit. Bihorului.

—x—

„Budapester Tagblatt« scrie că mai mulţĭ studenţĭ din Budapesta au datŭ ideia, că civii academiei sĕ pórte éră, ca şi în anii şéiḑecĭ, „vestminte naţionale«. Tinerimea studiósă, se ḑice, a primitŭ planulŭ acesta cu entusiasmŭ. — Hazŭ are.

—x—

Mercurĭ in sĕptĕmâna trecută, călĕtorii din trenulŭ ce mergea dela Aradŭ spre Paulis au fostŭ îngroziţĭ de fluerăturile locomotivei, care se şi opri în mijloculŭ câmpului. Unŭ copilŭ de Ceangău dormea între şine. Copilulŭ fù deşteptatŭ şi gonitŭ acasă, ér trenulŭ îşĭ căută de drumŭ.

—x—

Cu ocasiunea întórcerei reginei Serbiei dela Szliacs la Pesta, i s'a anunţatŭ, că unei dame a curţii din suita M. Sale i s'a presentatŭ în restauraţia staţiei căii ferate Ruttek o socotélă ne mai pomenitŭ de încărcată. Din causa acestei insolente cererĭ, direcţia căilorŭ ferate a denunţatŭ restauratorului localului, ér pe şefalŭ staţiei l'a transferatŭ din causă că nu şĭ-a împlinitŭ datoria de controlŭ.

—x—

Vĕduva Alexandru Jeney din Dobriţinŭ, mama a trei copii, ajutată de servitóre, şĭ-a omorîtŭ la 1 Augustŭ pe sócră-sa, sugrumând'o şi apoi spênḑurând'o. Ucigaşele suntŭ arestate. Servitórea a mărturisitŭ crima.

—x—

In comuna Dragoeştĭ s'a comisŭ unŭ omorŭ în sĕptĕmâna trecută, în nóptea de Marţĭ spre Mercurĭ. Păḑitorulŭ de câmpŭ alŭ comunei numite fù găsitŭ mortŭ de o patrulă de gendarmĭ din Buziaşĭ, avĕndŭ la capŭ 8 loviturĭ de toporŭ şi 6 adêncĭ loviturĭ de cuţitŭ în peptŭ, 4 în pântece şi 3 în şoldulŭ stângŭ. Criminalii îi tăiaseră şi limba. Doi indiviḑĭ, carĭ trăiau în duşmâniă cu păzitorulŭ de câmpŭ au fostŭ arestaţĭ.

—x—

La scóla normală superióră din Bucurescĭ suntŭ 7 burse vacante, dintre carĭ 5 în secţia de litere şi 2 în cea de ştiinţe. Pentru ocuparea lorŭ se va ţine concursŭ la universitate în ḑiua de 25 Septemvre.

—x—

Cetimŭ în „Telegrafulŭ“: ‚Din Iaşĭ primimŭ scirea că, printre ultimele declaraţiunĭ de căsĕtoriă, se află şi aceea a d-lui G. Rosetti-Solescu cu d-şóra Olga de Giers. D şóra Olga de Giers, fiitórea d-nă Rosetti-Solescu, e fiica ministrului de esterne alŭ Rusiei. D. Rosetti-Solescu e unŭ tênĕrŭ şi talentatŭ diplomatŭ românŭ; fostŭ primŭ-secretarŭ alŭ ambasadei nóstre din Viena, în momentulŭ de faţă d-sa funcţioneză în aceeaşĭ calitate la ambasada României din Petersburgŭ. Pentru a doua óră, unŭ Românŭ ia în căsĕtoriă pe fiica unui cancelarŭ rusŭ. In adevĕrŭ, fiica rĕposatului cancelarŭ Gorceacoff e căsĕtorită c'unŭ Românŭ, d. Sturdza.

—x—

La ministerulŭ Instrucţiunei publice din România se lucréză la regulamentulŭ pentru înfiinţarea liceelorŭ de fete. Acestŭ regulamentŭ va fi presentatŭ corpurilorŭ legiuitóre d'o dată cu proectulŭ pentru reforma învĕţămêntului, spune acelaşĭ diarŭ.

—x—

La mânăstirea Cernica de lângă Bucurescĭ s'a instalatŭ o staţiune metereologică. Observaţiunile le vorŭ face călugării, spune „Naţiunea.“

—x—

Tribunalulŭ din Alba-regală a condamnatŭ la mórte prin spênḑurĕtóre pe meseriaşulŭ Franz Krabecz şi pe ruda acestuia Iónŭ Szikora, carĭ au omorîtŭ pe morarulŭ Iankovics. ér pe soţia acestuia la 12 anĭ închisóre corecţională ca părtaşe la omorŭ: Vrabecz era socrulŭ lui Iankovics, ér Szikora amantulŭ soţiei acestuia.

Unirea slavă-grécă.

Archiepiscopulŭ din Odessa, în discursulŭ ce l'a adresatŭ reginei Greciei, care în călĕtoria sa la Petersburgŭ a trecutŭ prin Odessa, a accentuatŭ în modŭ deosebitŭ unirea slavă-grécă. Cuvintele demnitarului bisericescŭ ortodox merită a fi luate în sémă. Elŭ ḑice în esenţă următórele:

Ce nume sĕ adaugă omulŭ vechei şi gloriósei naţiunĭ elene? Sĕ o numéscă mamă sĕu soră a naţiunei ruse? s'a uitatŭ că în vinele Grecilorŭ curge sânge slavŭ; noi însĕ ne aducemŭ fórte bine aminte, că strămoşii lorŭ deveniră părinţii nostri spirituali, ne-au datŭ botezulŭ credinţei creştine şi ne-au iniţiatŭ în civilisaţiune. Influenţe duşmane din nenorocire mai că erau sĕ rupă legăturile spirituale ce ne unescŭ, şi aceleaşĭ influinţe, mai că daseră uitărei legăturile de sânge. Ei bine provedinţa te-a alesŭ pe tine, o regină, ca sĕ realisezĭ idea tradiţională a mai multorŭ generaţiunĭ. Tu şi înălţatulŭ tĕu fiu sunteţi chemaţĭ sĕ revocaţĭ poporului vostru în memoriă, că noi nu numai în puterea credinţei, ci şi în puterea rasei suntemŭ înrudiţĭ d'aprópe. Pace sĕ domnéscă în Grecia şi în Rusia, precum şi în întréga biserică ortodoxă!

Adunarea despărţĕmêntului XII alŭ Asociaţiunei.

Din apropierea Babiului, 4 Augustŭ 1886.

(Fine.)

Din suprasolvirile balului fondulŭ s'a sporitŭ cu contribuirile următorilorŭ d-nĭ:

Iuliu Popŭ, not. cerc., Zalba 2 fl.; apoi d-nii Iuliu Anceanŭ, preotŭ, Surducŭ, Augustinŭ Miháli, not. cerc., Băbenĭ, Dr. Teodorŭ Mihali, advocatŭ, Deşiu, Iuliu Mihali, propr., Câmpulungŭ, Augustinŭ Cosma, preotŭ, Feiurdŭ, Valya Franciscŭ, pretore, Ciachi-Gârbĕu, şi Daniel Pataki, propr., Ciachi-Gârbĕu — câte 1 fl.; Teodorŭ Petranŭ, teologŭ abs., Vasiliu Oprişŭ, not. cerc., Ioanŭ Kömives, Alexandru Bohĕţielŭ, studentŭ, Ioanŭ Nosta, preotŭ, Tresthia, Beniaminŭ Moldovanŭ, St. Petru, Alexe Costea, preotŭ, Tiheu, Vas. Popŭ, preotŭ, Cristolţelŭ, Antonŭ Popŭ, sub-not., Avramŭ Horváth, sub-notarŭ, Lemeni, teol. abs. din Măşcaşŭ; Ioanŭ Georgiu, preotŭ, Bălanŭ, Alexandru Popŭ, cancelistŭ, Dr Dumitru Ciuta, cand. de adv. în Deşiu, Beniaminŭ Popŭ, m. proprietarŭ, Victorŭ Ilieşĭ din Recea-Cristurŭ, Augustinŭ Munteanu, advocatŭ, Deşiu, Ioanŭ Peteanu, teol. abs. din Juculŭ nobilŭ, Dumitru Zdroba, preotŭ, Panticeu, Nicolau Cosma, preotŭ în Juculŭ superiorŭ, Gabrielŭ Manu, advocatŭ Deşiu, Petru Mureşianu Şireganulŭ, cancelistŭ adv. Deşiu, D-na Papiriu, protopopésa din Iclodulŭ mare, Dr. Duha, apotecarŭ în Ciachi-Gârbĕu, Vasile Popŭ, iuristŭ, Dêrja, — toţĭ câte 50 cr; Mihailŭ Popŭ, preotŭ, Băbuţiu 60 cr.— Suma 22 fl. 70 cr.

Prin frumósa ideă şi stăruinţa tinerei d-şóre Vilma Şiandorŭ, care prin vinderea unei corfiţe de florĭ a adunatŭ pe séma Asociaţiunei 32 fl 59 cr. Astfelŭ s'au administratŭ Asociaţiunei cu totulŭ 222 fl 69 cr. v. a.

S'au depărtatŭ dela Ciachi-Gârbĕu cu toţii deplinĭ mulţămiţĭ, şi deşi cu durere trebue se spunŭ, că unii protopopĭ din apropiere, bărbaţĭ cu stare bună, nicĭ materialminte, nicĭ spiritualminte n'au conlucratŭ pentru ajutorarea scopului nostru — amŭ aflatŭ totuşĭ mângăiere deplină în zelulŭ ce l'a desvoltatŭ d. protopopŭ I. Haţieganu cu preoţimea din tractulŭ sĕu, precum şi preoţimea gr. or. din apropiare.

Nu putemŭ se nu amintimŭ ospitalitatea locuitorilorŭ din C. Gârbĕu, a preotului S. Drăganŭ de acolo şi a primariului şi a curatorului Ioanŭ Şiandorŭ, care a întrunitŭ la casa sa unŭ numĕrŭ mare de óspeţĭ şi întregŭ comitetulŭ, precumŭ şi pe fiulŭ sĕu Dr. Alexandru şi drăgălaşa sa fiică, care a desvoltatŭ cea mai mare activitate cu acéstă ocasiune. Urămŭ fraţilorŭ din C. Gârbĕu şi jurŭ mai multe ḑile frumóse ca 1-a Aug. 1886. şi Desp. XII. totŭ asemenea succese bogate şi pe viitorŭ.

Constantulŭ.

Nenorocire mare. Domnule Redactorŭ! Aveţĭ bunavoinţă a publica următórea întêmplare dureróså, carea a atinsŭ pre mai mulţĭ inşĭ din populaţiunea Comunei Maierŭ, situată în partea nordŭ-ostică a Ardealului.

In 29 Iuniu, apropiându-se mulsulŭ de séră alŭ oilorŭ, baciulŭ unei turme cam de 400 oi, cu numele Silivestru Verticŭ, a eşitŭ înaintea oilorŭ, fiindcă îşĭ terminase lucrulŭ sĕu, şi pentru că ca omŭ fórte strădalnicŭ nu putea şedea fără lucru. Cam la 1/4 de óră după plecarea dela stână, vede oile venindŭ despre muntele limpede cătră pădure, la a căreia margine stătea elŭ căutândŭ spre oi; nu ajunseră oile la pădure încă, ci păsceau pe muntele limpede, când deodată înălţându-se pre cerŭ unŭ norŭ, iute venì o plóiă răpede îndesată, de carea voindŭ oile a se scuti, alergară cătră pădure; oile cele ce mergeau înainte, (erau cele mai tarĭ şi mai bune) se punŭ pre sub braḑĭ, ce suntŭ în depărtare de vre-o 5—6 paşĭ dela pădure, celelalte oi câte nu încăpură spre a se puté scuti de plóiă se băgară mai afundŭ în pădure.

Sub unulŭ din cei doi braḑĭ, la carĭ ajunseră oile mai ânteiu, a fostŭ baciulŭ aşeḑatŭ de plóiă răḑimân-

---

FOILETONU.

Amicii agronomiei.

(Studiu istoricŭ-naturalŭ)

In articululŭ nostru precedentŭ amŭ trecutŭ în revistă pe unii din inamicii agronomiei, luându-i mai de aprópe în consideraţiune, inamicĭ carĭ, afară de influinţele meteorice, mai facŭ agronomului marĭ pagube. Decĭ póte fi de lipsă şi de interesŭ a descrie mai cu deamĕruntulŭ şi pe unii din amicii agronomiei, fiindcă mai alesŭ plugarii noştri suntŭ încă tare lipsiţĭ de cunoscinţe istorice-naturale, şi din acéstă causă privescŭ ei adeseorĭ unele animale de fórte stricăciόse şi le persecută, în vreme ce ele tocmai din contră suntŭ fórte folositóre (vorba Românului: »face capra şi pate óia.« !)

De altmintrelea fiăcare omŭ, care are ceva simţŭ pentru lumea animalelorŭ, ce-lŭ încungiură, se va ocupa bucurosŭ cu aceea, de órece şi aşa minunatele însuşirĭ particulare ale unorŭ specii de animale, observându-le mai de aprópe, oferă totdéuna şi o materiă de distracţiune şi facŭ o adêncă impresiune chiarŭ şi asupra inimei omului simţitorŭ.

In articululŭ precedentŭ amŭ amintitŭ, că mai vêrtosŭ în ţĕrile ştepóse ale Asiei micĭ, care în timpulŭ verii suntŭ adeseorĭ fórte calde, chiarŭ pulberea pare a învia, fiindcă puii stricăciósei locuste crescŭ şi se desvóltă totŭ mai tare sub influinţa raḑelorŭ sórelui care însufleţesce tóte. Ce e dreptŭ ómenii facŭ multe, pentra a pune stavilă lăţirii locustei, care umple de grózǎ pe bietulŭ agronomŭ. Din norocire ei suntŭ ajutaţĭ în acéstă osteniciósă nisuinţă adeseorĭ şi de unele animale şi mai vêrtosŭ suntŭ unele felurĭ de pasĕrĭ fórte active şi ajută multŭ la împuţinarea numĕrului numiţilorŭ stricătorĭ ai fructelorŭ.

Una din acele pasĕrĭ este pasĕrea aşa numită »păstoraşulŭ« *) (Hirtenvogel, pastor roseus) de colórea trandafirului, care îşĭ are patria tocmai în ţĕrile ştepóse ale Rusiei sudice şi ale Asiei micĭ, ba chiarŭ în India orientală şi se înmulţesce şi ea fórte tare. In stolurĭ (cârdurĭ) marĭ sbóră ele peste întinsele şi verḑile şesurĭ şi văi de toiulŭ de locuste, peste care dau în sborulŭ lorŭ. Aprópe cu îngâmfare tócă ele cu ciocurile lorŭ cele ascuţite insectele sburătóre, aşa că îndată sbóră şdrĕnţuite capete, aripĭ şi picióre de locuste. Abia cu apusulŭ sórelui îşĭ sfêrşescŭ ele lucrulŭ, dér îlŭ începŭ érăşĭ îndată ce s'a ivitŭ ḑiua nouă. Işĭ póte cineva cugeta, câtă mulţime de locuste stîrpescŭ ele, continuândŭ astfelŭ lunĭ întregĭ de ḑile şi nutrindu-şĭ şi puii cu locuste ucise.

Cumcă graurii-rosei (Rosenstaare) persecută adeseorĭ espediţiunile locustelorŭ pănă în mare depărtare este de multŭ cunoscutŭ, fiindcă în unele verĭ căldurόse s'au arĕtatŭ păstoraşĭ (graurĭ-rosei) atâtŭ în România câtŭ şi în Transilvania în numĕrŭ mare. Autorulŭ acestorŭ articulĭ a observatŭ mai mulţĭ graurĭ de aceştia la stupinele de lângă Timişŭ într'o depărtare fórte mică dela Braşovŭ şi afară de acésta dênsulŭ a primitŭ din diferite părţĭ ale ţĕrei esemplare împuşcate spre a le umplé!

Păstoraşulŭ este afară de acésta atâtŭ de frumosŭ şi chiarŭ după descriere aşa de lesne de cunoscutŭ, încâtŭ credemŭ, că trebue a-lŭ intercala aicĭ.

Păstoraşulŭ este mai mare, ca graurulŭ-comunŭ, (sturnus vulgaris), care sémĕnă cu dênsulŭ. Pieptulŭ, pântecele şi spinarea suntŭ la bărbătuşĭ de colórea cea frumósă a trandafirului. Capulŭ şi aripile suntŭ vinete închisŭ în faţa oţĕlului. Penele dela capŭ suntŭ împodobite cu unŭ moţŭ atêrnătorŭ ceva în josŭ. La femeiuşcă suntŭ tóte colorile cu multŭ mai nechiare, mai multŭ amestecate cu surŭ şi capulŭ fórte scurtŭ. Piciórele suntŭ la ambele secse colorate galbenŭ-surŭ, érǎ cioculŭ închisŭ aprópe negru.

Altă pasĕre fórte lăţită în monarchia nóstră, care este fórte folositóre agriculturii, fiindcă ea, după cum a-

*) Cetitorii „Gazetei Transilvaniei« suntŭ rugaţĭ a nu lua în nume de rĕu, décă numele românescŭ alŭ acestei pasĕrĭ, care nu e stabilă în părţile nóstre, nu li se va păré destulŭ de potrivitŭ. (Trad.)

du-se de elŭ; la câţiva paşĭ erau pĕcurarii, doi la numĕrŭ, şi se rădimau în bâte.

Vĕḍêndŭ baciulŭ, că oile se bagă în pădure, mână pe pĕcurarĭ după oi, ei mergŭ după oi şi după ce le îndréptă cătră strungă, se re'ntórnă cătră baciu şi când se aflau trei paşĭ apròpe de elŭ şi de oile carĭ încungiurau bradii, se descarcà fulgerulŭ din norŭ, lovesce bradulŭ celŭ de cătră limpede sub care era baciu şi oile una lângă alta sub amêndoi bradii îndesate pentru plóiă, şi omórà pe baciu şi dimpreună cu elŭ şi 200 oi, éră cei doi pĕcurarĭ căḍură ameţiţĭ la pămêntŭ. După vre-o câteva minute se ridicară ca beţĭ; după ce se treḍiră, vĕḍură spre cea mai mare uimire a lorŭ, că oile de pe sub cei doi braḍĭ tóte suntŭ mórte dimpreună cu baciulŭ.

Acésta s'a întêmplatŭ în muntele comunei Maierŭ, „Diieci“, cu subnumirea gura plaiului. — B. G.

Locurĭ vacante în Alumneulŭ din Sigetŭ.

In alumneulŭ gr. cat. rom din Sigetŭ, susţinutŭ prin Românii din Maramureşiŭ, suntŭ a se completa 6 locurĭ de alumnĭ şi 10 de convictorĭ, se primescŭ la aceste locurĭ prunci sĕracĭ gr. cath. românĭ din Marmaţia, carĭ învéţă clasele gimnasialĭ, orĭ au absolvatŭ clasele normalĭ cu succesŭ bunŭ şi purtare bună; cei 6 alumnĭ ce se vorŭ primi se vorŭ întreţinê gratis éră convictorii plătescŭ lunarŭ 15 fl. şi capĕtă provisiune întrégă în alumneu. Concurenţii vorŭ avê a-şĭ presenta recursele sale îndreptate cătră „Comitetulŭ asociaţiunei pentru cultura poporului românŭ din Marmaţia“ la subscrisulŭ pănă în 16 Augustŭ a. c. când se va ţinê concursulŭ în localitatea alumneului în Sigetŭ, — unde şi când concurenţii vorŭ avea a se înfăţişa înaintea numitului comitetŭ.

Bârsana, la 7 Augustŭ 1886.

Mihailŭ Kökényesdy.
Admtr. vicarialŭ în Marmaţia.

Certificate de origine în comunicaţiunea cu Francia. Pe temeiulŭ ordinaţiunei Exc. sale d-lui ministru r. u. de agricultură, industriă şi comerciu, camera comercială şi industrială din Braşovŭ aduce prin acésta la cunoscinţă cercurilorŭ interesate, că în urma încheierei unui tractatŭ comercialŭ provisoriu între Francia şi România, oficiele vamale francese nu mai cerŭ certificate de origine pentru mărfurĭ de provenienţă ungară séu austriacă.

Ultime sciri.

München, 6 Augustŭ. „Suddeutsche Presse“ pretinde a sci, că Bismarck a numitŭ, faţă cu o înaltă persónă din München, *fórte seriósă situaţiunea.* Raportulŭ cu Rusia e încordatŭ şi *unŭ rĕsboiu franco-germanŭ nu e imposibilŭ încă în acestŭ anŭ.* Giers nu va merge la întêlnire din ordinŭ espresŭ alŭ Ţarului.

Constantinopole, 7 Augustŭ. — *Pórta urmézā cu sîrguinţă înarmările şi concentrarea trupelorŭ sale din Europa,* din care voesce sĕ formeze trei corpurĭ de armată, fie-care de vre-o 60,000 de omenĭ. Pentru a întâmpina aceste nouă cheltuelĭ, cabinetulŭ otomanŭ negociază diferite împrumuturĭ; dér nu s'a încheiatŭ înca nimicŭ. Se socotesce că cheltuelile trebuinciόse pentru mobilisarea trupelorŭ vorŭ trece peste 3 milióne de lire. Pórta pare că se teme de o lovitură a Prinţului Bulgariei în Macedonia, asemenea ca acea din Rumelia: ea supraveghiază cu îngrijire faptele numeróselorŭ bande de aşa numiţĭ briganzĭ, carĭ există în Macedonia.

Constantinopole, 7 Augustŭ, (Cale indirectă). Rĕspunḍêndŭ la nota engleséscă privitóre la afacerea Batumŭ, nota rusésca contestă acusaţiune Engliterei după termenii căreia Rusia ar fi violatŭ tratatulŭ dela Berlinŭ, suprimândŭ port-franculŭ Batumului. Nota reproduce tesa cunoscută, că liberarea portului Batumŭ a fostŭ o oferire spontaneă a Ţarului, şi nu formézā o stipulaţiune a tractatului dela Berlinŭ. Dér Nota adaoge încă că admiţêndŭ chiar că Rusia ar fi violatŭ tractatulŭ dela Berlinŭ, Englitera n'are dreptulŭ sĕ o mustreze, de órece ea a violatŭ mai ântêiu tractatulŭ; căcĭ tóte actele prinţului Bulgariei, dela revoluţiunea dela 18 Septemvre, au fostŭ îndeplinite în înţelegere cu Englitera. Acestŭ rĕspunsŭ e totŭ aşa de violentŭ ca şi nota englesécă. Pórta n'a luatŭ încă nicĭ o hotărîre în cestiunea Batum. In cercurile oficiale otomane se crede că Englitera va pune în curêndŭ pe Pórtă în posiţiune de a se pronunţa. Se aştéptă cu nerăbdare resultatulŭ întrevedere, lui Rustem-Paşe, ambasadorŭ la Londra, cu noulŭ şefŭ alŭ ministerului afacerilorŭ străine, care după obiceiu, trebue sĕ priméscă corpulŭ diplomaticŭ în primele ḍile ale sĕptĕmânei viitóre.

Parisŭ, 8 Augustŭ. — Se anunţă din Berlinŭ ḍiarnlui „Le Temps“ că scopulŭ întrevederei dela Gastein nu e de a lua noi angagiamente, carĭ sĕ lege cele două imperii, ci sĕ consolideze angagiamentele anterióre.

Gastein, 8 Augustŭ. — Impĕratulŭ Austriei a sositŭ la 7 óre séra. Elŭ a fostŭ salutatŭ la sosirea sa de aclamaţiunile mulţimei întrunite pe piéţa Straubinger şi primitŭ în faţa castelului de Prinţulŭ Vilhelm alŭ Prusiei, de prinţulŭ de Bismarck, prinţulŭ de Reuss, guvernatorulŭ Salsburgului şi de personagiile suitei Impĕratului Vilhelm. Impĕratulŭ Austriei purta uniforma prusiană cu marea Cruce a Vulturului-Negru. Elŭ s'a apropiatŭ îndată de Prinţulŭ Vilhelm, care purta uniforma austriacă cu marea cruce a S-lui Stefanŭ şi l'a îmbrăţişatŭ de două orĭ. Maiestatea Sa a strînsu în urmă într'unŭ chipŭ căldurosŭ mâna prinţului de Bismarck şi a adresatŭ câteva cuvinte mai multorŭ personagii din suita Impĕratului Germaniei. Impĕratulŭ Austriei a intratŭ în Castelulŭ unde Impĕratulŭ Vilhelm şi Impĕrătésa Austriei 'lŭ aşteptau în vestibulŭ. Monarchii s'au îmbrăţişatŭ de 2 orĭ fórte cordialŭ. Impĕratulŭ Franz-Iosefŭ a salutaiŭ în urmă într'unŭ modŭ afectuosŭ pe Impĕrătésa; după care Maiestăţile Lorŭ s'au retrasŭ în apartamentele Impĕratului Germaniei.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

GASTEIN 9 Augustŭ.*) — Maiestatea Sa a sositŭ aséră şi a fostŭ salutatŭ pe piaţa Straubing de cătră principele Vilhelmŭ şi cancelarulŭ Bismarck.

Impĕratulŭ şi regele Franciscŭ Iosifŭ a mersŭ la castelŭ unde îlŭ aştepta împĕratulŭ Wilhelmŭ cu împĕrătésa şi regina Elisabeta. După ce s'au salutatŭ cordialŭ Maiestăţile s'au retrasŭ în apartamentele lorŭ.

GASTEIN, 10 Augustŭ. — Pentru aḍĭ la améḍĭ s'a anunţatŭ visita de plecare a părechei domnitóre austro-ungare la împĕratulŭ Germaniei. Impĕratulŭ germanŭ plécă în 11 l. c. la Lend.

BELFAST, 10 Augustŭ. — Situaţiunea Irlandei se desfăşură totŭ mai seriosŭ. De mai multe ḍile suntŭ continue turburărĭ. Erĭ s'au repeţitŭ în formă şi mai violentă. Poliţia a împuşcatŭ, un individŭ a fostŭ omorîtŭ şi mai mulţĭ răniţĭ.

SOFIA, 20 Augustŭ. — Delegaţii turco-bulgarĭ s'au întrunitŭ erĭ în edificiulŭ oficiului de esterne, ca sĕ delibereze asupra revisuirei statutului organicŭ alŭ Rumeliei.

Ministrulŭ de esterne Ţanoff, binecuvêntà pe delegaţii turcĭ, mulţămi în numele prinţului pentru binevoitórele intenţiunĭ ale Sultanulni şi ale puterilorŭ, accentuà dorinţele prinţului şi guvernului bulgarŭ, îndreptate numai spre bunăstarea Bulgariei şi 'şĭ esprimà speranţa, că lucrările se vorŭ termina în curêndŭ cu succesŭ.

*) Acéstă telegramă nĭ-a sositŭ erĭ érăşĭ numai după închierea fóiei! Red.

DIVERSE.

Unŭ otrăvitorŭ. — „Lupta din« Iaşĭ relatézā următórele asupra diverselorŭ încercărĭ de otrăvire ale Evreuluĭ N u h ă m S i n A v r a m ḍisŭ şi S m i l [Gold]ş t e i n: Incă din tomna anului 1884 acestŭ Ev[reu] urmăritŭ de justiţiă, pentrucă cu scopŭ de a pră[da] comerciantulŭ Haim Rabinovicĭ din Iaşĭ, 'i-a datŭ su[b]stanţe veninóse care au pusŭ în primejdiă pentru câtva timpŭ viéţa victimei; reuşeşte sĕ i ia suma de 1200 lei şi mai multe obiecte de valóre, după care se face nevĕḍutŭ. Instrucţia se face în lipsa lui şi judele instructorŭ îlŭ trimete înaintea Curţii cu jurĭ pentru crima de otrăvire. In primăvéra acestui anŭ, când urma sĕ fiă judecatŭ în contumaciă, poliţia pune mâna pe dênsulŭ, în urma unei noi încercărĭ de otrăvire. Étă împrejurările: In ḍiua de 2 Martie a. c. Nuhăm Sin Avram, care îşĭ ḍice acum Smil Goldştein, se sue la Bacău în trenulŭ ce venea la Iaşĭ; în vagonŭ găsesce pe unŭ altŭ Evreu numitŭ Fişel Steinbach; la întrebarea acestuia unde se duce, elŭ îi rĕspunde că are trébă în Iaşi, câte-va ḍile. Pe drumŭ, mai încóce de Paşcanĭ, scóte din geamantanŭ de ale mâncării şi două şipurĭ în care ḍicea că are vinŭ şi rachiu, învità pe Steinbach se bea şi elŭ rachiu, şi după ce acesta bea, se simte rĕu, îlŭ arde la inimă... prevenitulŭ îlŭ încuragiază ḍicêndu-i „că e liquer şi de aceea e aşa tare.« Ajunşĭ în Iaşĭ, tragŭ amêndoi la Otelulŭ lui Simonŭ Pester şi iau ambii o singură odaiă; aicĭ Avram mai dă de bĕutŭ lui Steinbach, pănă când acesta se simte peste mĕsură de rĕu; îlŭ chiamă pe otelierŭ şi'i spune împrejurările, cerêndu-i o odaiă separată. Sosescŭ îndată doi doctorĭ, în urmă şi poliţia... care recunósce peste puţinŭ timpŭ că acestŭ Goldştein nu e decâtŭ Nuhăm Sin Avram pe care îlŭ căutau de atâta timpŭ. S'au găsitŭ la perchisiţia, ce i s'a făcutŭ, mai multŭ de 2000 francĭ, a cărorŭ provenienţă nu a putut'o esplica. Instrucţia ce se face din nou asupra acestui faptŭ mai aflà şi altele: In luna Septemvrie a anului 1884, preotulŭ Albu din Bacău se se întorcea cu trenulŭ de séră dela Iaşĭ la Bacău; în faţa lui era unŭ Jidanŭ, care probabilŭ nu era altulŭ decâtŭ totŭ Nuhăm Sin Avram. Intre Podulŭ Iliόiei şi Tîrgulŭ-Frumosŭ, acestŭ Evreu îĭ dă sĕ bea rachiu şi după ce trecŭ de Ruginósa, preotului îi este atâtŭ de rĕu încâtŭ cade ca mortŭ şi nu se trezesce decâtŭ în spitalulŭ „Precista“ din Romanŭ; i se furase unŭ ceasornicŭ de aurŭ, 159 francĭ şi mai multe obiecte. Acestŭ faptŭ însĕ, instrucţia nu l'a pusŭ în sarcina lui Avramŭ deóre-ce nu e probatŭ în de ajunsŭ. O altă încercare de otrăvire, pe care instrucţia a isbutitŭ a o dovedi, e următórea: In Septemvre 1885, unŭ Evreu Nuta Faerstein mergea dela Bacău la Bucurescĭ; în acelaşĭ vagonŭ era şi otrăvitorulŭ Avram. Dênsulŭ a datŭ lui Faerstein de bĕutŭ din acelaşĭ şipŭ şi când victima era aprópe sĕ închidă ochii din causa ameţelei de care era cuprinsă, Avram se apropià de elŭ, îi desbumbà haina, dér pe când se pregătea sĕ esecute furtulŭ, Faerştein simte, se scólă, şi planulŭ hoţului nu putŭ fi îndeplinitŭ; la cea mai apropiatŭ staţiă elŭ se făcŭ nevĕḍutŭ. Din analisele făcute de d. Dr. Conya asupra şipurilorŭ şi paharului găsite asupra inculpatului, resultă că în ele erau fragmente de foi vegetale şi anume de »Atropa Belladonna« (mătrăgună) plantă narcotică din familia Solaneelorŭ. Deóre-ce însĕ acestea, erau în o aşa de mică cantitate încâtŭ nu puteau sĕ producă decâtŭ ameţélă pe unŭ timpŭ mai multŭ séu mai puţinŭ scurtŭ, ér nicĭ de cum mórtea, pe de o parte — ér pe de alta probându-se pănă la evidenţă că scopulŭ otrăvitorului nu era a'şĭ omorî victimele, ci numai a le ameţi pentru a le putea fura în urmă — judele instructorŭ nu l'a trimesŭ înaintea juraţilorŭ, ci înaintea tribunalului corecţionalŭ.

Jubileulŭ de 500 de anĭ alŭ Universităţii Haidelberg. — Marţĭ în 3 Augustŭ nou s'au începutŭ festivităţile de 500 anĭ ale universităţii Haidelberg. Universitatea din Haidelberg este cea dântêiu între universităţile germane, care se póte mândri cu unŭ trecutŭ atâtŭ de lungŭ şi atâtŭ de gloriosŭ. Festivitatea ei este în prima liniă o festivitate naţională germană, dér totdéuna o festivitate a lumei ştiinţifice. De aceea şĭ-au trimisŭ mai tóte universităţile din străinătate representanţĭ la Heidelberg pentru a asista la serbarea jubileului universităţii „Ruperto-Caroline« din Heidelberg. Festivitatea s'a deschisŭ cu unŭ serviciu divinŭ, la care prof. Basserman a ţinutŭ o predică, După aceea în aula universităţii s'a începutŭ actulŭ festivŭ academicŭ. Marele principe de Baden ca rectorŭ alŭ universităţii a ţinutŭ vorbirea de deschidere, după care a vorbitŭ principele de corónă alŭ Germaniei în modŭ pĕtrunḍĕtorŭ despre trecutulŭ, presentulŭ şi menirea nniversităţii Heidelberg ca instituţiune naţională şi locaşŭ alŭ sciinţelorŭ. Intre vorbitorĭ mai înregistrămŭ pe presidentulŭ academiei francese Seller, profesoralŭ Zeller din Berlinŭ, profesorŭ Stefensonŭ din Roma, care ca representantŭ alŭ Papei a adusŭ cu sine unŭ frumosŭ darŭ sciinţificŭ (unŭ catalogŭ alŭ bibliotecei palatine din Roma). Din Austria au fostŭ representate universităţile din Viena, Praga, Cernăuţĭ şi Insbruck.

rétă destulŭ de semnificativŭ chiarŭ numele, trăiesce mai numai cu şórecĭ, este »ş o r e c a r u l ŭ“ (Mäusebussard, Mäusefalke, buteo vulgaris). Acesta, sîrmanulŭ, este de fórte multŭ necunoscutŭ, fiindcă ţĕranii în ignoranţa lorŭ îlŭ confundă tare adeseorĭ cu uliulŭ de găinĭ séu porumbĭ (Habicht, astur séu falco palumbarius), care într'adevĕrŭ este stricăciosŭ, şi pentru aceea îlŭ împuşcă şi-lŭ spênḍură la pórta şurei.

Observatorulŭ atentŭ póte afla fórte lesne deosebirea între şorecarŭ şi între uliulŭ de găinĭ, atâtŭ după înfăţişarea câtŭ şi după purtarea lui. Uliulŭ de porumbĭ are aripĭ cu multŭ mai scurte decâtŭ şorecarulŭ, carĭ la uliulŭ de porumbĭ suntŭ şi frumosŭ vĕrgate. Pieptulŭ este alburiu şi împodobitŭ cu vergĭ piezişe, şi numai la tinereţe este provĕḍutŭ cu dungĭ în lungŭ. Uliulŭ de porumbĭ are şi ghiarĕ mai marĭ, în vreme ce ale şorecarului suntŭ cu multŭ mai micĭ. La şorecarŭ colórea principală este roşietică-brună, numai partea dedesuptŭ a aripilorŭ este albă. Uliulŭ de porumbĭ are ochĭ frumoşĭ galbenĭ, şorecarulŭ brunĭ închişĭ. Uliul de porumbĭ se repede mai vêrtosŭ iute ca săgeata în sborulŭ sĕu, éră şorecarulŭ sbóră încetŭ, mai multŭ legănându-se. Uliulŭ fuge de omŭ cu mare sfiélă, şorecarulŭ se lasă trândavŭ pe unŭ arbore séu unŭ bruşŭ de pămêntŭ şi şeḍêndŭ lasă pe omŭ sĕ se apropie de dênsulŭ. (Va urma)

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 7 Augustŭ st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	108 45	Bonurĭ croato-slavone	105.25
Rentă de hârtiă 5%	95.25	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	154.75	Imprumutulŭ cu premiu ung.	123 70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.70	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	126.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	128 50	Renta de hărtiă austriacă	85.85
		Renta de arg. austr.	86 60
		Renta de aurŭ austr.	121 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	120 —	Losurile din 1860	143 80
		Acţiunile băncei austro-ungare	871 —
		Act. băncei de creditŭ ung.	289.50
Bonurĭ rurale ungare	105.20	Act. băncei de creditŭ austr.	281.40
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.10	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.94
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	105.20	Napoleon-d'orĭ	10.01
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.20	Mărcĭ 100 împ. germ.	61.85
Bonurĭ rurale transilvane	105 20	Londra 10 Livres sterlinge	126.20

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 26 Iulie st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	93½	94—
Renta rom. amort. (5%)	97½	98—
» convert. (6%)	88½	89—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	33—	34—
Credit fonc. rural (7%)	103¾	104—
» „ „ (5%)	87½	88—
» » urban (7%)	100—	101—
» » » (6%)	91½	92—
» » » (5%)	82¼	83¼
Banca naţională a României 500 Lei	1015	1020
Ac. de asig. Dacia-Rom.	265	270
« » » Naţională	210	220
Aurŭ contra bilete de bancă	13.50	14.13
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 9 Augustŭ st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.70	Vênd.	8.72
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.97	»	10.—
Lire turcescĭ	»	11.27	»	11.30
Imperialĭ	»	10.26	»	10.29
Galbenĭ	»	5.88	»	5.92
Scrisurile fonc. »Albina»	»	100.50	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	121.½	»	122.⅓
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Starea ***institutului de creditŭ şi de economii***

„ARDELEANA“

societate pe acţii în Orĕştie — cu 31 Iulie 1885 n.

Activa.

Cassa în numĕrarŭ cu 31 Iulie 1886	fl.	8,719.39
Monetă	„	24.30
Cambii de bancă	„	180,818.—
Imprumuturĭ pe hipotecă	„	10,543.—
Avansurĭ pe efecte	„	100.—
Imprumuturĭ pe obligaţiunĭ cu cavenţĭ	„	5,593.—
Mobiliarŭ	„	472.70
Diverse conturĭ debitóre	„	4,447.41
	v. a. fl.	210,717.80

Pasiva.

Capitalŭ de acţiunĭ incursŭ	fl.	37,775.—
Cambii de bancă	„	100,129.—
Depunerĭ spre fructificare	„	62,103.82
Interese — Provisiunĭ şi Competinţe	„	9.932.46
Diverse conturĭ creditóre	„	877.52
Orĕştiĕ, 1 Augustŭ 1886 n.	v. a. fl.	210,717.80

Dr. Ioanŭ Mihu m. p. directorŭ esecutivŭ. **Aurelŭ Povovicĭ Barcianŭ** m. p. comptabilŭ.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.